

Nastavni materijal MPP II, 11.06.2020.

Poštovane kolegice i kolege,

Bliže se termini za održavanje završnih ispita, pa tako i ispita iz nastavnog predmeta MPP II. Kao što znate oni su odlukama Senata Univerziteta i Naučno-nastavnog vijeća Fakulteta pomjereni i predviđeni za četvrtak 02.07.2020. (redovni rok), i četvrtak 16.07.2020. (popravni rok). Predviđen je i dodatni popravni rok u četvrtak 30.07.2020.

S tim u vezi vam želim dati neke informacije, uputstva, napomene i primjere ispitnih pitanja i zadataka, kako biste bili potpuno obavješteni i kako biste lakše sa uspjehom priveli kraju pripreme za završni ispit.

Premda bi meni, a vjerujem i mnogima od vas, bilo draže da smo završne ispite mogli obaviti u formi razgovora, silom prilika oni će biti provedeni elektronski, na isti način kao i parcijalni: dakle na dan održavanja ispita biće vam dostupan link pomoću kojega ćete pred sobom imati test koji će sadržavati pitanja i više ponuđenih odgovora od kojih će samo jedan biti tačan. Zapravo, test će biti u dva oblika: kao integralan, sa pitanjima iz cijelog gradiva za studente koji nisu položili parcijalni ispit (ili nisu zadovoljni postignutom ocjenom) i kao završni, sa pitanjima iz onog dijela gradiva koji nije bio obuhvaćen parcijalnim ispitom, pa ćete odabrati jedan od njih. Napominjem da ću priznati parcijalne ispite koji su položeni i u prošloj akademskoj godini, ukoliko su registrirani na zadnjim stranicama vaših indeksa.

Najvažnije je, a siguran sam da ste to i sami uvidjeli, shvatiti da je MPP II pravna disciplina čiji je cilj da domaća procesna pravila koja se odnose na građanski sudski postupak u predmetima s inostranim elementima, i u manjem dijelu upravni postupak u takvim predmetima, „dopuni“ neophodnim procesnim pravilima koja uređuju dijelove tih postupaka u onim pitanjima i situacijama koje su posljedica inostranih ili međunarodnih ili prekograničnih obilježja tih predmeta.

U nastavku vam predočavam najvažnije probleme koji se toga tiču, u formi pitanja ili zadataka, otprilike onako kako bismo to postavili i u živom razgovoru. Još preciznije upute o samom održavanju ispita dobit ćete nekoliko dana prije, na web stranici Fakulteta.

Sve vas srdačno pozdravljam i molim vas da se čuvate!

Prof. dr E.Muminović

- Šta najčešće traži zamolnicom koja se upućuje stranom sudu?

- Kojim je multilateralnim konvencijama BiH vezana u pogledu pružanja međunarodne pravne pomoći u građanskim stvarima, sudovima stranih država?

- Kako nastaje faktički, a kako diplomatski reciprocitet među državama?

Zadatak: Javnu ispravu izdatu u BiH želite upotrijebiti u zemlji koja je članica Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava. Šta prethodno trebate učiniti?

- U čemu je značaj klauzule nacionalnog tretmana u međunarodnim ugovorima?

- U kojim će situacijama naš sud, pred kojim se vodi građanski sudski postupak trebati pomoć stranog suda?

- U kakvom su režimu stvarna prava stranaca kod nas?

Zadatak: Kratko obrazložite praktični značaj Haške konvencije o građanskom sudskom postupku.

- Kako se kategoriziraju privatna prava s obzirom na njihovu dostupnost strancima?

- Može li stranom državljaninu biti uskraćeno pravo na besplatnu sudsku pomoć?

- Koje pravo je mjerodavno za ocjenu stranačke i parnične sposobnosti stranca u postupku pred sudom u BiH?

Zadatak: Kratko obrazložite važnost Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava.

- Ukoliko strani državljanin pokrene parnični postupak pred našim sudom, a tuženi podnese zahtjev za polaganje aktorske kaucije, da li će sud uvijek udovoljiti tom zahtjevu?

- Imaju li strani državljani pravo sticati vlasništvo na nekretninama u FBiH?

- Iz kojih bi razloga strani sud mogao odbiti postupanje po zamolnici našeg suda?

Zadatak: Opišite situaciju u kojoj bi naš sud mogao primijeniti institut prelevmana kod nasljeđivanja u inostrano obilježenom nasljednopravnom slučaju.

- Da li će na punovažnost oporuke (testamenta) pred našim sudom utjecati činjenica da je ostavilac u vrijeme smrti bio strani državljanin?

- Kakva su to „relativno dostupna“ privatna prava stranaca?

- Treba li, po Vašem mišljenju, dozvoliti uspostavljanje starateljstva nad štíćenikom koji je naš državljanin, od strane staratelja koji je strani državljanin?

Zadatak: Stranka je u građanskom sudskom postupku pred našim sudom, kao dokazno sredstvo predložila stranu javnu ispravu. Da li će je sud uvažiti?

- Objasnite značenje izraza „legalizacija strane javne isprave“.

- S kojim ciljem se pokreće mehanizam međunarodne pravne pomoći?

- Koje haške konvencije imaju, po vašem mišljenju, najveći praktični značaj u vođenju građanskog sudskog postupka u inostrano obilježenim predmetima?

Zadatak: U parničnom postupku pred našim sudom, tuženi je na pripremnom ročištu, podnio zahtjev za polaganje aktorske kaucije, pošto je tužilac strani državljanin bez prebivališta u BiH. Sud je odredio

visinu kaucije i rok za njeno polaganje. Tužilac u roku koji je određen nije uplatio kauciju. Kakva će procesna situacija tada nastati?

- Koji su najčešći (standardni) uvjeti koje države danas postavljaju u pogledu sticanja i uživanja tzv. relativno dostupnih prava stranaca?

- U kojim će situacijama naš sud pred kojim se vodi građanski sudski postupak, trebati asistenciju stranog suda?

- Koja su važna pitanja regulirana Haškom konvencijom o građanskom sudskom postupku?

Zadatak: Kratko obrazložite važnost Haške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava.

- Kako se, u toku građanskog sudskog postupka vrši dostavljanje sudskih akata osobama s prebivalištem u inostranstvu?

- U kojem su režimu dostupnosti kod nas porodična prava za strane državljane?

- Može li javna isprava izdata u BiH biti dokazno sredstvo u u građanskom sudskom postupku pred stranim sudom?

Zadatak: Opišite situaciju u kojoj bi naš organ mogao primijeniti prelevman kod nasljeđivanja s inostranim elementima.

- Može li strana javna isprava biti upotrijebljena kao dokazno sredstvo u građanskom sudskom postupku pred našim sudom?

- Mnoga savremena zakonodavstva posredno ograničavaju nasljedna prava stranaca tzv. prelevmanom. O čemu se tu zapravo radi?

- Ako tuženi u parničnom postupku pred našim sudom podnese zahtjev za obezbjeđenje troškova sudskog postupka, o čemu sud mora voditi računa odlučujući o takvom zahtjevu?

Zadatak: U građanskom postupku pred našim sudom stranka je predočila stranu javnu ispravu kao dokazno sredstvo. Hoće li je sud uvažiti?

- Ukoliko se ispostavi da je testator (oporučitelj) bio strani državljanin, hoće li to imati uticaja na formalnu valjanost testamenta (oporuke) u ostavinskom postupku koji se vodi u BiH?

- U kakvoj procesnoj situaciji tuženi može u parničnom postupku pred našim sudom podnijeti zahtjev da tužilac položi tzv. aktorsku kauciju?

- Zbog čega se, najčešće, upućuju zamolnice sudovima stranih država?

Zadatak: U parnici pred našim sudom tuženi je na pripremnom ročištu podnio zahtjev za obezbjeđenje parničnih troškova (aktorsku kauciju), jer je tužilac stranac bez prebivališta u BiH. Sud je rješenjem

odredio visinu kaucije i rok za njeno polaganje. Ako tužilac ne položi kauciju u tom roku, kakva će procesna situacija tada nastati?

- Kakav učinak ima tzv. klauzula najvećeg povlašćenja u bilateralnim međunarodnim ugovorima?

- U kakvoj procesnoj situaciji tuženi može u parničnom postupku pred našim sudom podnijeti zahtjev da tužilac položi tzv. aktorsku kauciju?

- Zbog čega se, najčešće, upućuju zamolnice sudovima stranih država?

Zadatak: Sastavite kratak nacrt rješenja o obezbjeđenju parničnih troškova (aktorska kaucija).